

Rocznik Pedagogiczny 36/2013
PL ISSN 0137-9585

KALENDARIUM I DOKUMENTACJA KORESPONDENCJI W SPRAWIE
WNIOSKU KOMITETU NAUK PEDAGOGICZNYCH POLSKIEJ
AKADEMII NAUK DO MINISTERSTWA NAUKI I SZKOLNICTWA
WYŻSZEGO O PRZYWRÓCENIE PEDAGOGIKI DO OBSZARU
I DZIEDZINY NAUK HUMANISTYCZNYCH

POLSKA AKADEMIA NAUK

Komitet Nauk Pedagogicznych

Przewodniczący

Prof. zw. dr hab. Bogusław Śliwerski
00-246 Warszawa, ul. Miodowa 21c
e-mail: boguslawsliverski@gmail.com
tel. +48/601 357 596

Warszawa, 31.01.2012

Sz. Pani
Prof. dr hab. Barbara Kudrycka
Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

UCHWAŁA NR 3(5)/2012

Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk podjął w dniu 30 stycznia 2012 r. uchwałę w sprawie niewłaściwego usytuowania w *Rozporządzeniu z dnia 8 sierpnia 2011 r. w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych – „pedagogiki”* w obszarze i dziedzinie nauk społecznych, **wnioskując o przywrócenie jej do obszaru i dziedziny nauk humanistycznych.**

UZASADNIENIE

Pedagogika wyłoniła się z filozofii, posługuje się w swoich badaniach podstawowych metodami humanistycznymi, natomiast w badaniach eksplikacyjnych i stosowanych odwołuje się w głównej mierze do metodologii nauk społecznych. Nie jest jednak możliwe interpretowanie wyników badań w paradygmacie ilościowym, w tym eksperymentalnych, bez odniesienia do sfery aksjologiczno-normatywnej, a ta jest pochodną wiedzy humanistycznej. Pedagogika jako dyscyplina nauk o człowieku zajmuje się faktami społeczno-kulturowymi, jakim są: wychowanie, uczenie się, samorozwój czy szeroko pojmowana edukacja, ale także opisem procesów związanych z wprowadzaniem człowieka w kulturę, w życie społeczne. Ma ścisły związek z etyką, zwłaszcza z aksjologią, a jej normatywny wymiar odróżnia ją od innych dyscyplin, które czynią przedmiotem także wychowanie czy uczenie się. Podstawowe systemy myślenia pedagogicznego (analitycznego, krytycznego, konstruktywistycznego) mają charakter ściśle humanistyczny, bliski filozofii, epistemologii, kulturoznawstwa, psychologicznych teorii rozwoju, makrosocjologii.

Pedagogika czerpie swoje uzasadnienia z różnych orientacji naukowych, ideologicznych czy aksjonormatywnych. Opisuje naturę jednostki podlegającą procesom wychowania/socjalizacji i kształcenia przez całe życie; wyraża swoje zaangażowanie w realizację wartości równego dostępu do kształcenia i równych szans edukacyjnych. Koncentruje się na potrzebach jednostek i grup defaworyzowanych w społeczeństwie, wykluczanych, potrzebujących pomocy i wsparcia. Ogólne i kierunkowe subdyscypliny nauk pedagogicznych, jak: historia wychowania i oświaty, historia myśli pedagogicznej i doktryn wychowania, pedagogika ogólna, teorie wychowania, antropologia pedagogiczna, pedagogika religii, metodologia badań pedagogicznych, pedagogika filozoficzna (filozofia wychowania), dydaktyka ogólna, pedagogika porównawcza – zostały wyłonione z filozofii, historii i antropologii jako odrębne dyscypliny nauk pedagogicznych. Korzystają one z metodologii badań humanistycznych, jak metody badań historycznych, hermeneutycznych, fenomenologicznych i krytycznych.

Związki pedagogiki z naukami społecznymi są wtórne w stosunku do antropologii człowieka i sensu jego formowania. Ze względu na swój aplikacyjny charakter, związany z metodycznie prowadzoną interwencją na rzecz wspomaganie rozwoju jednostek i grup społecznych, czerpie swoje uzasadnienia także z nauk przyrodniczych, medycznych, nauk o kulturze fizycznej, psychologicznych i socjologicznych, natomiast prowadząc badania nad oświatą i stymulując zachodzące w niej reformy, musi korzystać z dorobku nauk ekonomicznych i nauk o zarządzaniu. Tak więc pedagogika jako nauka

o wychowaniu i kształceniu łączy dwie perspektywy, przede wszystkim jako nauka o człowieku – humanistyczną, koncentrującą się na istocie wychowania, nauczania i uczenia się oraz w części społecznej, gdyż dotyczącą środowisk wychowawczych, systemów instytucji oświatowych i opiekuńczych, ich funkcji i znaczenia w rozwoju człowieka. Wiedza pedagogiczna pozwala zrozumieć przemiany, kryzysy środowisk i instytucji edukacyjnych, idei i wzorów wychowania oraz ich konsekwencje dla praktyki edukacyjnej. Korzystając z innych nauk humanistycznych i społecznych, pedagogika wzbogaca rozumienie praktyki edukacyjnej, wskazuje możliwości pełniejszego wyjaśniania własnego przedmiotu badań.

Najkorzystniej byłoby usytuować pedagogikę w obu obszarach nauk – humanistycznych i społecznych. Tak jest w standardach kształcenia dla kierunku „pedagogika”, w których jest kierunkiem międzyobszarowym. Jest to zgodne z przedmiotem badań pedagogiki i jej dwoistą metodologią. Wprowadzenie jednak pedagogiki do obu dziedzin nauk rodziłoby wiele problemów natury organizacyjno-prawnej, gdyż byłoby niezwykle trudne konstruowanie w strukturze jednej rady wydziału dwóch zespołów naukowych, gwarantujących minimum kadrowe do przeprowadzania przewodów naukowych z pedagogiki w ramach nauk humanistycznych albo nauk społecznych, jak i nie jest możliwe dokonywanie oceny parametrycznej dorobku naukowców w obu dziedzinach. Biorąc powyższe pod uwagę, **wnioskujemy o przywrócenie pedagogiki do obszaru i dziedziny nauk humanistycznych.**

Przewodniczący Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN

Prof. dr hab. Bogusław Śliwerski

www.krasp.org.pl

Konferencja
Rektorów
Akademickich
Szkół
Polskich

Przewodnicząca:

prof. dr hab.
Katarzyna Chałasińska-Macukow
Rektor
Uniwersytetu Warszawskiego
rektors@adm.uw.edu.pl

Biuro KRASP:

Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa
tel. 22 55 20 352
fax. 22 55 24 000
krasp@adm.uw.edu.pl

Dokument nr 57/V
Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich

**Uchwała Prezydium KRASP
z dnia 15 marca 2012 r.
w sprawie przyporządkowania dyscyplin naukowych do dziedzin
nauki**

Prezydium Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich, biorąc pod uwagę treść kierowanych pod adresem KRASP lub do wiadomości KRASP dokumentów (uchwał, stanowisk i opinii) związanych z toczącą się od kilku miesięcy w środowisku akademickim dyskusją, będącą następstwem zmiany przyporządkowania dyscypliny naukowej *pedagogika* (przeniesienia jej z dziedziny nauk humanistycznych do dziedziny nauk społecznych w wyniku wydania *Rozporządzenia w sprawie określenia dziedzin nauki i dziedzin sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych*), przedstawia następujące stanowisko.

Współczesną naukę cechuje interdyscyplinarność. Wiele tradycyjnych i nowo tworzonych dyscyplin naukowych korzysta z dorobku więcej niż jednej dziedziny nauki. Tematyka prac badawczych w danej dyscyplinie - ukierunkowanie ich bardziej w stronę tej czy innej dziedziny nauki - często zależy od tradycji i kadry zatrudnionej w jednostce naukowej prowadzącej te badania. W tych warunkach konieczność jednoznacznego usytuowania każdej z dyscyplin w jednej dziedzinie nauk w przypadku pewnych dyscyplin nieuchronnie prowadzi do podejmowania decyzji, które są odrzucane przez część środowiska naukowego. Dobrze ilustruje to przykład dyscypliny *pedagogika*.

Zmiana przyporządkowania dyscypliny naukowej stwarza ponadto oczywiste problemy ze spełnieniem przez jednostkę uprawiającą taką dyscyplinę wymagań kadrowych związanych z uprawnieniami do nadawania stopni naukowych.

Prezydium KRASP zwraca się zatem do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego o dokonanie analizy możliwości takiej konstrukcji regulacji prawnych, która umożliwiałaby umieszczanie dyscypliny naukowej w więcej niż jednej dziedzinie nauki. Przynależność dyscypliny naukowej do dziedziny nauki mogłaby określać instytucja prowadząca badania naukowe.

Przewodnicząca KRASP

prof. dr hab. Katarzyna Chałasińska-Macukow

**MINISTERSTWO
NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO**Departament Nadzoru i Organizacji
Szkolnictwa Wyższego

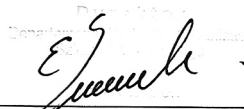
MNiSW-DNS-WRK-1201-24131-6/ET/12

Warszawa, dnia 13 listopada 2012r.

Pan
Prof. dr hab. Bogusław Śliwerski
Przewodniczący Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN
Wydział Pedagogiczny ChAT
Ul. Miodowa 21 c
00 -246 Warszawa*Szanowny Panie Profesorze,*

w nawiązaniu do wcześniejszej korespondencji uprzejmie informuję, że do Ministerstwa wpłynęły liczne postulaty dotyczące dokonania zmian w wykazie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych ustalonych rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 8 sierpnia 2011r. w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych (Dz. U. Nr 179, poz. 1065). Postulowane zmiany obejmują zarówno przeniesienie poszczególnych dyscyplin do innych dziedzin nauki, utworzenia nowych dyscyplin naukowych, jak i umieszczenia poszczególnych dyscyplin naukowych w więcej niż jednej dziedzinie nauki. Ze względu na fakt, że proponowane zmiany oznaczają istotne przekształcenia, ale także obejmują rozwiązania ze sobą sprzeczne, trwa proces ich wnikliwej analizy, a także, wynikającego z art. 3 ustawy z dnia 14 marca 2003r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.), uzyskiwania opinii Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów w zakresie poszczególnych rozwiązań.

Przedstawiając powyższe wyjaśnienia, uprzejmie informuję, że niezwłocznie po zakończeniu procesu analitycznego i uzyskaniu opinii CK podjęte zostaną działania zmierzające do wprowadzenia stosownych zmian w wykazie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych ustalonych rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 8 sierpnia 2011r. w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych (Dz. U. Nr 179, poz. 1065).

Z poważaniem

ul. Wspólna 1/3, 00-529 Warszawa
tel. (22) 529 25 70, faks: (22) 529 26 97, e-mail: sekretariat.dns@nauka.gov.pl, www.nauka.gov.pl

Warszawa, 27.05.2013

Prof. zw. dr hab. Bogusław Śliwerski
Przewodniczący
Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN

Sz. Pani
Ewa Sieczek
Zastępca Dyrektora
Departamentu Strategii MNiSW

Szanowna Pani Dyrektor,

W związku z otrzymanym od Pani pismem z dn. 8 maja 2013 r. w odpowiedzi na Uchwałę Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN w **sprawie dokonania zmian**, poprzez **dopisanie pedagogiki do obszaru i dziedziny nauk humanistycznych**, w wykazie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych ustalonym w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 8 sierpnia 2011 r. w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych (Dz.U. Nr 179, poz. 1065) proszę o pozytywne poparcie stanowiska całego środowiska nauk pedagogicznych w Polsce.

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego uprzejmie wyjaśnia, że oczekuje na opinię Centralnej Komisji na temat zaproponowanych zmian w kwestii wydzielenia nowych dyscyplin – przedstawionych w piśmie z dnia 6 września 2012 r. W świetle informacji ówczesnego Przewodniczącego CK wynikało, że wyrażenie stanowiska Centralnej Komisji w tej sprawie nastąpi niezwłocznie po zasięgnięciu opinii ekspertów i przedyskutowaniu tych kwestii we właściwych merytorycznych sekcjach. Komitet Nauk Pedagogicznych wielokrotnie podejmował w tej kwestii stanowisko i apelował do Pani Minister o przywrócenie pedagogiki do dziedziny nauk humanistycznych. Dopisanie „pedagogiki” do obszaru i dziedziny nauk humanistycznych nie spowoduje żadnego konfliktu natury administracyjno-prawnej w związku z już częściowo przeprowadzonym postępowaniem niektórych jednostek organizacyjnych z uprawnieniami do nadawania stopni naukowych w zakresie przeniesienia pedagogiki do nauk społecznych, gdyż podobnie – jak ma to miejsce w już mającym także w pow. rozporządzeniu MNiSW precedensie oraz pojawiającym się słusznie wniosku włączenia dyscypliny „biologia medyczna” także

do innej dziedziny nauk niż nauki medyczne – gwarantuje to kontynuację i dalszy rozwój badawczy tych szkół naukowych, które należą do wiodących nie tylko na naszym kontynencie.

W tej sytuacji po ponownych konsultacjach z Prezydium KNP PAN przedkładał ponownie opinię pedagogicznego środowiska akademickiego w kraju, by PEDAGOGIKA została dopisana przez Panią Minister do obszaru i dziedziny nauk humanistycznych. Tym same te jednostki, które dokonały przemianowania swoich uprawnień w obszarze i dziedzinie nauk społecznych będą mogły przy nich pozostać lub powrócić do obszaru i dziedziny nauk humanistycznych. Takie rozwiązanie uzasadniają następujące argumenty:

Pedagogika jest dyscypliną nauki obejmującą przedmiotem swoich badań i aplikacji ich wyników zarówno idee, jak i praktykę edukacyjną, wychowanie i kształcenie (nauczanie i uczenie się) człowieka we wszystkich fazach jego życia. Pedagogika należy **przede wszystkim do nauk humanistycznych**, a jedynie w części swoich dociekań i aplikacji praktycznych do nauk społecznych. Jej przedmiot badań jest umiejscowiony zarówno w obszarze idei (ideały, normy, powinności), jak i praktyk społecznych. Pedagogika jako nauka o wychowaniu i kształceniu łączy dwie perspektywy: humanistyczną, koncentrującą się na istocie wychowania, nauczania i uczenia się oraz społeczną dotyczącą środowisk wychowawczych, systemów instytucji oświatowych i opiekuńczych, ich funkcji i znaczenia w rozwoju człowieka. Pedagogika zajmuje się rozumieniem tego, jak ludzie rozwijają się, uczą w ciągu całego życia oraz krytyczną analizą istoty wiedzy i rozumienia w wymiarze ich jednostkowych i społecznych konsekwencji. Pedagogika obejmuje analizy procesów edukacyjnych, systemów i podejść i ich kulturowych, społecznych, politycznych, historycznych i ekonomicznych kontekstów.

Na temat nieuzasadnionego metodologicznie podziału nauk wypowiedali się wybitni filozofowie nauki, m.in. prof. Andrzej Bronk i prof. Stanisław Majdański, zwracając uwagę na to, że wśród „nastawionych «scjentyistycznie» metodologów lub samych naukowców (występują tendencje) do wydzielania wśród szeroko rozumianych nauk humanistycznych podgrupy nauk społecznych (social sciences), zbliżonych pod względem aspiracji metodologicznych do nauk przyrodniczych. Toczone dyskusje znalazły swe odbicie w sposobie myślenia o naukach społecznych jako metodologicznie «dojrzałszych» (teoretycznie zaawansowanych) i w związku z tym bardziej zasługujących na instytucjonalne i finansowe wsparcie, w odróżnieniu od metodologicznie «gorszych» (teoretycznie «cofniętych») nauk humanistycznych, których funkcjonowanie nie wymaga specjalnych nakładów organizacyjnych i finansowych.

W myśleniu tym mieści się intencja podziału także Sekcji Nauk Humanistycznych i Społecznych Centralnej Komisji na dwie podgrupy: nauki społeczne i humanistyczne, *pokrywająca się z odróżnianiem w tradycji anglosaskiej*

«twardych» nauk humanistycznych (*hard humanities, sciences*), teoretycznie rozwiniętych od «miękkich» nauk humanistycznych (*soft humanities, lettres*) o «niższych» standardach naukowości”.¹ Odnosząc się krytycznie do instytucjonalnego wydzielenia nauk społecznych, A. Bronk i S. Majdański stwierdzają: „Nie wydaje się, by w nazewnictwie polskim, burząc dotychczasowe standardy i konwencje terminologiczne, istniała potrzeba metodologicznego przeciwstawiania nauk społecznych naukom humanistycznym i tworzenia osobnej grupy nauk społecznych w sytuacji, gdy termin nauki humanistyczne (*humanistyka*) pojmowany był zawsze dostatecznie szeroko i elastycznie tak, że obejmował oba typy nauk. (...) Tym bardziej kiedy same dyscypliny humanistyczne, przykładowo psychologia i socjologia, uprawiane są w dwu opozycyjnych (a nawet sobie wrogich) paradygmatach: naturalistycznym i antynaturalistycznym”². To rozróżnienie paradygmatów naturalistycznego i antynaturalistycznego dotyczy też odmiennych sposobów rozumienia pedagogiki i prowadzenia w jej zakresie badań naukowych.

Pedagogika, dążąc do autonomii wyrosła z filozofii, posługuje się w swoich badaniach podstawowych metodami humanistycznymi, natomiast w badaniach eksplikacyjnych i stosowanych odwołuje się w głównej mierze do metodologii nauk społecznych. Pedagogika jako dyscyplina zajmująca się faktem społeczno-kulturowym, jakim jest wychowanie, uczenie się, samorozwój, opisem procesów związanych z wprowadzaniem człowieka w kulturę, w życie społeczne umiejscowiona jest zarówno w humanistyce, jak i w obszarze badań społecznych. Zgodnie z tradycją kultury europejskiej³, w której zasadniczy sens greckiego pojęcia *paideia* w łacinie wyrażano także pojęciem *humanitas*, staje się nie tylko oczywiste, ale i konieczne, by ze względu na swoje fundamentalne podłoże dla prowadzenia badań naukowych utożsamiać pedagogikę przede wszystkim z naukami humanistycznymi. Wychowanie i kształcenie jest bowiem zawsze kształtowaniem konkretnej osoby w relacjach społecznych, ale ze względu na określony system norm i wartości. Ma to zatem ścisły związek z etyką, zwłaszcza z aksjologią. Normatywny wymiar dyscypliny odróżnia ją od innych nauk humanistycznych i społecznych. Podstawowe systemy myślenia pedagogicznego (analitycznego, krytycznego, konstruktywistycznego) mają charakter ściśle humanistyczny, bliski filozofii, epistemologii, kulturoznawstwa, psychologicznych teorii rozwoju, makrosocjologii.

To prawda, że w swoim rozwoju pedagogika przyswoiła także metody nauk empirycznych i stosowanych nauk społecznych. Ze względu na swój

¹ A. Bronk, S. Majdański, *Kłopoty z porządkowaniem nauk: perspektywa naukoznawcza*, „Nauka” 2009 nr 1, s. 64.

² Tamże.

³ Zob. W. Jaeger, *Paideia*, tłum. M. Plezia, t. 1, Warszawa 1962 i t. 2, Warszawa 1964. W. Jaeger, *Wczesne chrześcijaństwo i grecka paideia*, tłum. K. Bielawski, Bydgoszcz 2002.

aplikacyjny charakter, związany z metodycznie prowadzoną interwencją wspomagającą rozwój jednostek i grup społecznych, czerpie z nauk przyrodniczych, medycznych, nauk o kulturze fizycznej, psychologicznych i socjologicznych, natomiast prowadząc badania nad oświatą i stymulując zachodzące w niej reformy musi korzystać z dorobku nauk ekonomicznych i nauk o zarządzaniu. Wiedza w obszarze pedagogiki obejmuje zatem teorie opisujące i wyjaśniające przedmiot badań dyscypliny. Wyjaśnia złożoność relacji edukacji, wychowania i kształcenia człowieka, ich genezę i konsekwencje z perspektywy zarówno historycznej, jak i współczesnych przemian społeczno-kulturowych. Pedagogika czerpie swoje uzasadnienia z różnych orientacji naukowych, ideologicznych czy aksjonormatywnych. Opisuje naturę jednostki podlegającą procesom wychowania/socjalizacji i kształcenia przez całe życie; wyraża swoje zaangażowanie w realizację wartości równego dostępu do kształcenia i równych szans edukacyjnych. Koncentruje się na potrzebach jednostek i grup defaworyzowanych w społeczeństwie, wykluczanych, potrzebujących pomocy i wsparcia.

Wiedza pedagogiczna pozwala zrozumieć przemiany, kryzysy środowisk i instytucji edukacyjnych, idei i wzorów wychowania oraz ich konsekwencje dla praktyki edukacyjnej. Korzystając z innych nauk humanistycznych i społecznych pedagogika wzbogaca rozumienie praktyki edukacyjnej, wskazuje możliwości pełniejszego wyjaśniania własnego przedmiotu badań. Pedagogika jako nauka pogranicza, jako nauka nauk o wychowaniu i kształceniu jest już na trwałe transdyscyplinarna, dlatego usytuowanie jej w jednym tylko obszarze i dziedzinie nauk, w dodatku wtórnych do jej fundamentalnych podstaw jest nie tylko sztuczne, ale i dewastujące jej istotną rolę w społeczeństwie przez redukowanie jej funkcji poznawczych i eksplikatywnych do jedynie procesów społeczno-ekonomicznych i politycznych, a wyłączenie z jej dociekań uwarunkowań formacji duchowej, psychicznej i aksjonormatywnej jednostki ludzkiej w społeczeństwie.

W standardach kształcenia „pedagogika” jako kierunku studiów została usytuowana jako kierunek międzyobszarowy, tzn. uwzględniający ściśle związki część subdyscyplin pedagogiki w obszarze nauk humanistycznych, a część w naukach społecznych. Jest to zgodne z przedmiotem badań pedagogiki i jej dwoistą metodologią. Tym samym dopisanie pedagogiki do dziedziny nauk humanistycznych będzie zarazem uspołnieniem rozwiązań prawnych w obszarze jakości kształcenia i minimów kadrowych z tym związanych. Takie dyscypliny nauk pedagogicznych, jak: historia wychowania i oświaty, historia myśli pedagogicznej i doktryn wychowania, pedagogika ogólna, teoria wychowania, teoria i historia kształcenia, antropologia pedagogiczna, pedagogika religii, metodologia badań pedagogicznych, pedagogika filozoficzna (filozofia wychowania) zostały wyłonione z filozofii, historii i antropologii

jako odrębne dyscypliny nauk pedagogicznych, które korzystają z metodologii badań humanistycznych – metod badań historycznych, metod badań hermeneutycznych, metod badań fenomenologicznych i metod badań krytycznych. Powinny być one reprezentowane przez naukowców w dziedzinie nauk humanistycznych.

Pozostawienie wszystkich dyscyplin nauk pedagogicznych w obszarze nauk społecznych sprawi, że te, które stanowią o fundamentalnych dla niej badaniach podstawowych, metapedagogicznych i metahistorycznych w zakresie kształcenia i wychowania, zostaną wykluczone m.in. z możliwości ich dalszego rozwoju. **W dziedzinie nauk społecznych** powinny być **takie subdyscypliny nauk pedagogicznych**, jak: dydaktyka przedmiotowa (zawodowa), pedagogika przedszkolna, pedagogika wczesnoszkolna, pedagogika szkoły wyższej, pedagogika szkolna, pedagogika porównawcza, pedagogika społeczna, pedagogika specjalna, andragogika i geragogika, pedagogika zdrowia, pedagogika resocjalizacyjna, pedeutologia, pedagogika mediów, pedagogika pracy, pedagogika rodziny (w tym pedagogika prenatalna), pedagogika opiekuńczo-wychowawcza, pedagogika twórczości, pedagogika popkultury, pedagogika alternatywna i pedagogika socjologiczna.

Dopisanie zatem pedagogiki, podobnie jak ma to miejsce z „naukami o zarządzaniu” (są w dziedzinie nauk humanistycznych i dziedzinie nauk ekonomicznych) czy „ochroną środowiska” (są w dziedzinie „nauk chemicznych” i w dziedzinie „nauk biologicznych”), a obecnie „biologii medycznej” także do dziedzin innych niż nauki medyczne **będzie** zgodne nie tylko z logiką powyższego dualizmu metodologicznego naszej dyscyplin naukowej, ale i spójne z rygorami oceny jakości kształcenia.

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego odpowiedziało na treść uchwał/stanowisk rad wydziałów w sprawie poparcia uchwały Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk dotyczącej włączenia PEDAGOGIKI jako dyscypliny naukowej do dziedziny nauk humanistycznych. Dzięki przekazaniu jej treści dziekanom wszystkich wydziałów z uprawnieniami do nadawania stopni naukowych i jej zaakceptowaniu oraz podjęciu przez wiele jednostek uczelni akademickich, w tym jednej niepublicznej, otrzymali oni pismo od Zastępcy Dyrektora Departamentu Strategii MNiSW pani Ewy Sieczek następującej treści:

„Szanowny Panie Dziekanie, w nawiązaniu do przedstawionej Uchwały nr ... Rady Wydziału o zaliczenie „pedagogiki” do dziedziny nauk humanistycznych, bez usuwania jej z dziedziny „nauk społecznych” uprzejmie informuję, że do Ministerstwa wpłynęły liczne postulaty dotyczące dokonania zmian w wykazie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych ustalonych rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 8 sierpnia 2011 r. w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych (Dz.U. Nr 179, poz. 1065). Postulowane zmiany obejmują zarówno przeniesienie poszczególnych dyscyplin do innych dziedzin nauki, utworzenia nowych dyscyplin naukowych, jak i umieszczenia poszczególnych dyscyplin naukowych w więcej niż jednej dziedzinie nauki.

Trwa proces ich wnikliwej analizy, proponowana w Uchwale zmiana wymaga także – wynikającego z art. 3 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.) – uzyskiwania opinii Centralnej Komisji Do Spraw Stopni i Tytułów w zakresie przedstawionego rozwiązania. Przedstawiając powyższe wyjaśnienia, uprzejmie informuję, że niezwłocznie po zakończeniu procesu analitycznego i otrzymaniu opinii CK podjęte zostaną działania zmierzające do wprowadzenia stosownych zmian w ww. wykazie. Z wyrazami szacunku”.

Przed wszystkim pragnę podziękować w tym miejscu Dziekanom wydziałów nauk pedagogicznych/studiów edukacyjnych, pedagogicznych, pedagogiki i psychologii oraz nauk społecznych za dostrzeżenie wartości tej inicjatywy i jej poparcie, często z także własnym uzasadnieniem merytorycznym. Takiego poparcia udzieliły następujące Rady:

1. Uchwała nr 56 Rady Wydziału Etnologii i Nauk o Edukacji w Cieszynie Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 26.06.2013 r.;
2. Stanowisko Rady Wydziału Pedagogicznego Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie z dnia 4 czerwca 2013 roku;
3. Uchwała nr 14/2013 Rady Wydziału Pedagogicznego Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie z dnia 6 czerwca 2013 r.;

4. Poparcie Rady Instytutu Pedagogiki Uniwersytetu Wrocławskiego (z dnia 13 czerwca 2013 roku);
5. Uchwała Rady Wydziału Pedagogicznego i Artystycznego Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach z dnia 19 czerwca 2013 roku;
6. Uchwała Rady Wydziału Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 27 czerwca 2013 roku;
7. Poparcie Wydziału Nauk Społecznych UWM w Olsztynie z dnia 29 maja 2013 r.
8. Uchwała nr 71/2013 Rady Wydziału Nauk Pedagogicznych Dolnośląskiej Szkoły Wyższej we Wrocławiu z dnia 25 czerwca 2013 r.
9. Uchwała Rady Wydziału Nauk Pedagogicznych Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie z dn. 29 maja 2013 r.

Ufam, że pani minister weźmie pod uwagę racje merytoryczne, bowiem pedagogika w standardach kształcenia jest kierunkiem międzyobszarowym i międzydziedzinowym nauk humanistycznych i społecznych. Zintegrowanie jej także w zakresie awansów naukowych dobrze posłuży rozwojowi jej subdyscyplin, które mają charakter podstawowy. Poparcia dla starań Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN udzieliło także wspólne posiedzenie Prezydium Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego i Centralnej Komisji Do Spraw Stopni i Tytułów w dn. 12 czerwca 2013 r.

Bogusław Śliwerski
Przewodniczący Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN

Warszawa, czerwiec 2013